

DAY A WEEK SCHOOL VIERT 10-JARIG BESTAAN

‘Alle kinderen willen uitgedaagd worden’

Day a Week School, kortweg DWS, stelt cognitief talentvolle leerlingen in staat zich zo volledig mogelijk te ontplooiën. En met succes, zo stellen de Amsterdamse initiatiefnemers, want dit jaar viert het onderwijsconcept haar tweede lustrum. Jaap Verouden, vanaf het begin betrokken, heeft zowel de school, de leerlingen als de leerkrachten de afgelopen tien jaar sterk zien groeien.

In Amsterdam draaien 26 groepen op 18 verschillende locaties, verspreid over de hele stad. Het betreft kinderen uit de bovenbouw van het basisonderwijs (van midden groep 5 tot midden groep 8). Eén dag per week krijgen zij les van speciaal opgeleide DWS-leerkrachten,

in een groep van maximaal achttien kinderen die behoefte hebben aan meer cognitieve uitdaging. Verouden: ‘Het accent ligt niet zozeer op hun leerprestaties, maar veel meer op het proces van leren, denken, samenwerken en het vergroten van het zelfinzicht en zelfvertrouwen. De andere dagen gaan zij gewoon naar hun eigen school in het reguliere onderwijs.’

‘Een belangrijk onderdeel van het DWS-concept is dat de kinderen leren om zichzelf doelen te stellen die verder reiken dan de vakinhoudelijke ontwikkeling alleen.’

AANDACHT

Lange tijd kreeg het Amsterdamse onderwijs aan (hoog)begaafde kinderen relatief weinig aandacht. In een doorsnee klas kwamen deze kinderen onvoldoende aan hun trekken. Verouden: ‘Er zitten niet altijd voldoende leeftijdsgenoten met een vergelijkbaar niveau in een klas. Daardoor worden deze kinderen vaak te weinig op hun eigen niveau aangesproken met als gevolg dat de motivatie en het plezier sterk onder druk komen te staan.’

Vanuit die onvrede groeide binnen Het ABC, een onderwijsadviesbureau in Amsterdam, de behoefte aan een specifieke aanpak voor deze doelgroep. De vakgroep (hoog)begaafdheid ging op zoek naar een geschikt onderwijsconcept. Het ABC was echter niet direct een voorstander van voltijds (hoog)begaafdenonder-

Van links naar rechts: Stefan Heinink, Annelies de Muijnck en Jaap Verouden van Day a Week School.

wijs. De voorkeur ging uit naar een tussenvorm, die te integreren was in het reguliere onderwijs, zodat deze kinderen in hun eigen sociale omgeving konden blijven. Uiteindelijk vonden ze in Engeland inhoudelijke weerklank bij Carol Cummings en Aileen Hoare. Hun ‘Day a Week School’ vormde een belangrijke inspiratiebron voor de introductie van DWS in Nederland.

Bij DWS draait het niet alleen om de hoogbegaafde whizzkids. DWS is er voor alle kinderen met een talent in denken en creativiteit, vertelt Verouden. ‘Samen met de leerkracht van de eigen school kijken we naar de verschillende kenmerken en behoeften van het kind om zich te ontwikkelen, passend bij zijn/haar mogelijkheden.’ Bij DWS gaat het dus niet om het etiket ‘hoogbegaafd’, maar om een passend aanbod voor kinderen die meer uitdaging en begeleiding nodig hebben dan binnen het reguliere onderwijs geboden kan worden.

JUBILEUMBOEK

Om het tienjarig bestaan te vieren en om de opgedane kennis te delen, verschijnt binnenkort het boek *De lessen van Day a Week School: over het onderwijs aan cognitief getalenteerde kinderen*. In dit boek komen de theoretische grondslagen waarop het onderwijs is gebaseerd aan bod. Ook delen de DWS-leerkrachten hun ervaringen met hun leerlingen (zie kaders). Een groot aantal voorbeeldlessen maakt de vertaalslag naar de praktijk. ‘Het is een inspiratie- en een doeboek geworden, geschikt voor iedereen die in het primair onderwijs werkt en die zich meer wil verdiepen

KIM AALSMA: ‘AMSTERDAM ZUIDOOST HEEFT MIJN HART GESTOLEN’

‘Wat mij schokte, waren de vooroordelen waarmee deze kinderen worden geconfronteerd. Toen ik vertelde over DWS, merkte iemand verbaasd op: ‘Hoogbegaafde kinderen, die zitten hier toch niet?’ Dat betekent dus dat zij niet werden gezien, vaak in verband met hun taalachterstand. Gelukkig is dat de laatste jaren echt minder geworden. Er is meer aandacht gekomen voor cognitief talentvolle kinderen en de bal is gaan rollen. Het thema leeft, gelukkig.’

in het onderwijs aan cognitief talentvolle leerlingen', vertelt Verouden. 'Ongetwijfeld roept het veel herkenning op, en geeft het daarbij het signaal om juist te letten op die ene leerling die zich soms zo stierlijk lijkt te vervelen of die andere die zich geruisloos aanpast aan de groep. Natuurlijk hopen wij ook dat de bevoegden en het enthousiasme van onze leerkrachten aanstekelijk werken, want dát vuur is een eerste voorwaarde om het onderwijs krachtig en vitaal te houden.'

In de afgelopen tien jaar heeft het concept volgens Verouden organisatorisch en inhoudelijk de nodige veranderingen onder-

gaan. 'We schenken nu bijvoorbeeld veel meer aandacht aan het creatieve denken, in plaats van voornamelijk de nadruk te leggen op wiskundige en analytische vaardigheden. Ook zijn we gaan werken met persoonlijke doelen, waarmee we inspelen op de individuele verschillen tussen onze kinderen.'

Vanaf het begin hanteert DWS het uitgangspunt dat de opgebouwde kennis en vaardigheden terug moeten vloeien naar de reguliere scholen. Verouden: 'Deze overdracht is structureel ingebed in onze missie en visie, omdat we daarmee meer kinderen willen bereiken. Uiteindelijk is ieder kind erbij gebaat om uitgedaagd te worden en om zo, via verschillende ingangen, zijn mogelijkheden te verkennen. En niet alleen dat, ook leerkrachten kunnen hun voordeel doen met deze verrijking van hun vak.'

NOORTJE DE GIER: 'JE BENT VEEL MEER DAN EEN JUF'

'Soms zeggen leerlingen dat ze het liefst de hele week naar DWS zouden gaan. 'Dat kan niet,' zeg ik dan bij wijze van grapje, 'want bij mij leer je niks.' De basis van tafels, schrijven, spellen en rekenen leren ze op de basisschool, maar omdat deze kinderen zich die zo snel eigen maken, kunnen ze die extra dag bij ons aan. Hier gaan we spelen met de basis om zelf oplossingen te vinden en mooie dingen te creëren. We laten de kinderen kennismaken met wat ze nog niet kunnen, maar wel willen leren. Dat maakt hen in eerste instantie soms onzeker, maar ze hebben er ongelooflijk veel baat bij om te leren. Bij DWS hebben we een hele lijst aan theorieën en instrumenten die kinderen daarin ondersteunen en ik zorg ervoor dat die allemaal voorbijkomen in mijn lessen.'

IMAN ELOÏSE: 'LEREN DOE JE VOOR JEZELF'

'Ook voor mijn eigen groei krijg ik bij DWS de ruimte. De bijscholingen zijn altijd interessant en ik leer ook veel van mijn collega's. We maken goed gebruik van elkaars kwaliteiten. Ik vind het bijvoorbeeld leuk om mijn lesmateriaal samen met een maatje te ontwikkelen. We komen bij elkaar om te brainstormen over een bepaald thema en wisselen dan allerlei ideeën uit. De ene keer pak ik de les heel praktisch aan, en de andere keer laat ik wat meer theorie aan bod komen. Soms denk ik wel eens: had ik dat maar eerder geweten, dan had ik het ook zelf beter kunnen toepassen.'

ZELFINZICHT

Een belangrijk onderdeel van het DWS-concept is dat de kinderen leren om zichzelf doelen te stellen die verder reiken dan de vakinhoudelijke ontwikkeling alleen. De DWS-leerkracht geeft de leerlingen opdrachten met een open karakter, waarbij de stappen die leiden tot de oplossing niet op voorhand vaststaan. 'Daarmee stimuleren onze leerkrachten hen tot ontdekkend en onderzoekend leren en spreken zij hen aan op verschillende denkvaardigheden en invalshoeken. Deze aanpak wakkert hun verwondering aan, kinderen raken betrokken en krijgen zin om zich in het vraagstuk vast te bijten. Kleine vonkjes worden vlammen en dat is na al die jaren nog steeds fantastisch om te zien', aldus Verouden.

Een echte DWS-leerkracht stelt zich volgens Verouden op als een didactische coach en doet voortdurend een beroep op het zelfinzicht van de leerling. 'Waar sta jij nou, met deze vaardigheid of met dit doelgebied? Wanneer vind je dat je daarin succesvol bent? Welke stappen kun je daarin zetten en wat heb je nodig om daar te komen? We noemen dat formatief werken: gericht op de vorming en de ontwikkeling van het kind, en niet op de al verworven kennis en de leerresultaten.'

Verouden benadrukt nogmaals dat het boek niet alleen bestemd is voor leerkrachten die met bollebozen werken. 'Wij geloven dat alle kinderen uitgedaagd willen worden in hun analytische en creatieve denken, om daarmee met eigen, unieke oplossingen te komen voor een probleem of vraagstuk.'

KUNO RIJNHART: 'SOMS STA IK ECHT VERSTELD'

'Het is gewoon ontzettend leuk om op een volwassen manier met leerlingen te praten over de dingen des levens. Door te debatteren leren zij om een probleem gestructureerd te analyseren en om zorgvuldig hun argumenten te formuleren. Ik daag ze uit om buiten hun eigen kaders te denken en om de vraag vanuit verschillende invalshoeken aan te vliegen. Soms sta ik echt versteld van de kracht en de inhoud van hun argumenten. De kinderen stijgen dan boven zichzelf uit en dat is prachtig om te zien.'

De lessen van Day a Week School

Over het onderwijs aan cognitief getalenteerde kinderen

Jaap Verouden, Annelies de Muijnck en Stefan Heinink

Omvang: 126 pagina's

Prijs: € 32,50

ISBN: 978-94-6398-205-4

TEKST FRANK STIENISSEN
FOTOGRAFIE TO HUIDEKOPER